

HADTÖRTÉNELMI APRÓSÁGOK.

Levelek a török hódoltság korából. (1559., 1660., 1669., 1672. és 1684.) Az alábbiakban a török hódoltság korának néhány jellemző iratát adjuk. Közülök az I., II., III., V. számú behódolásra való felszólítás, melyek közt különösen Hasszán váczai bég levele érdemel figyelmet, még e korban is szokatlanul durva, erőszakos hangjánál fogva. A IV. számú annak bizonyítékául szolgál, hogy a prédálás, rablás úgy magyar, mint török részen még béke idején is napirenden volt.

I.

Nos Ali vayvoda vester hispaja, servitor illustrissimi et magnifici Hazon begii Koppaniensis etc.

(Mi Ali vajda, a ti hispajátok a tekintetes és nagyságos koppányi bég, Kászon, szolgája.)

Az iharosi, csicsói, szentpáli, udvarhelyi biráknak és közönséges polgároknak, kicsinynek, nagynak, tudásokra adom, hogy én most koppányi bégnél vagyok. Immár az nagyságos bég levelét is küldtem nektek, hogy be jöjjetek én hozzám, de semmi lettképen be nem jöttök. Én magam is sokszor irtam és izentem nektek, azt sem fogadtátok. Azért im most is küldöttem nektek mind az nagyságos bég levelét és az enyémet is, hogy bejöjjetek. Ennek előtte valamivel tartoztatok volna én nekem, azt nektek mind megengedem. Ez jövőendő esztendőről is minden jót végezek veletek, ha szép szóval hozzám jöttök, az én hitemre fogadok nektek, hogy senkitül semmi bántástok nem léssen, mindenekül megoltalmazlak, annak fölötte hitlevelet adok kezetekben, az koppányi bégét, hogy sem Kaposvárból, sem Pécsről, sem Koppányból semmi bántástok nem léssen, hanem békével házatoknál megmaradhattok.

De ha be nem jöttök szép szóval, esküszöm az Istennek, hogy rabbá tétetek, mert az nagyságos koppányi bégnek arra parancsolatja vagyon az hatalmas császártúl, hogy valamely faluk ennek előtte török-